

Tolv barn anslöt sig till Östängs småskola för att studera älvdalska under sommarlovet.

Bia Tegnér var den som föreslog att de skulle starta kursen.

Ellie var en av deltagarna under kursen.

Bia visar upp lite material som de använder under utbildningen.

Älvdalska för de minsta

ÄLVDALLEN En förutsättning för att älvdalskan ska kunna gro är att de minsta i bygden också talar språket.

Därför har föreningen Ulum dalska nu provat ett nytt koncept där de vänder sig till barn och erbjuder lektioner på temat.

– Språket dör ut om inte barnen har det med sig när de växer upp, säger initiativtagare Bia Tegnér.

Det finns flera aktiviteter som ungdomar kan ta del av under sommarlovet i Älvdalen. De kan besöka simhallen, cykelklubben, lära sig spelprogrammering, bygga en robot, prova på dragkamp, spela fotboll eller besöka biografen.

En del barn har dock valt att besöka Östängs småskola i tre dagar för att studera älvdalska. Närmare bestämt har 24 barn valt att botanisera i bygdens eget språk.

Det var så pass många att

föreningen Ulum dalska, som håller i kursen, tvingades att dela upp gruppen där tolv barn nu i juli studerar språket. De övriga tolv får chansen att öva sin tunga senare i augusti.

Initiativtagare till denna kurs är Bia Tegnér och hon förklarar att de haft problem med att nå unga. Förvisso har de ett språkstipendium som riktar sig till elever i årskurs tre, sex och nio vilket är bra, men:

– Vi ser att allt färre barn talar älvdalska.

När Ulum dalska fick information om att kommunen skulle anordna sommaraktiviteter föreslog därför Bia att de kunde bjuda in barn på övningar under lättare former.

Därmed kunde de bygga en grund för språket i ett tidigt skede hos ungdomarna.

Föreningen har dock aldrig försökt något liknande tidigare och det var obekvämt för ledarna där de inte hade några större förväntningar:

– Vi visste ingenting. Det kunde ha blivit noll deltagare. Vi är jättegglade över att så många var intresserade. Vi kommer nog köra det här igen framöver. Det är ju här som framtiden för älvdalskan ligger, förklarar Bia Tegnér.

På grund av den ringa åldern hos deltagarna kan barnen just inte pressa näsan mot grammatikböcker eller annat material.

I stället har man valt att helt enkelt försöka prata älvdalska så mycket som möjligt under kursen. Likaså blir det sånger och kreativt arbete där barnen får rita exempelvis blommor som de precis talat om.

Det viktiga är att de får en känsla för de sjungande och melodiska nyanserna i älvdalskan så att de framåt känner sig bekväma med att falla tillbaka in i språkets milda famn.

Och det är viktigt, betonar Bia, eftersom de nyligen gjort en enkät och funnit att enbart 45 barn under

Språket dör ut om inte barnen har det med sig när de växer upp.

Bia Tegnér

15 år talar älvdalska.

– Språket dör ut om inte barnen har det med sig när de växer upp. Vi vet också att många förstår språket. Men det gäller att ta ett steg framåt och faktiskt prata älvdalska. Det är det intresset vi måste få upp framöver, förklarar Bia Tegnér.

Tidningen kom på besök under utbildningens tredje dag och då kunde Bia nöjt konstatera att det har varit ett lyckat projekt. Likaså Siri Dahlberg, en av de unga ledarna, tycker att det varit framgångsrika dagar:

– Det har gått jättebra, konstaterar Siri.

Framför allt uppskattar Siri och Bia engagemanget hos de unga adaptarna. Efter den första dagen undrade de hur många som faktiskt skulle komma tillbaka:

– Men alla återvände, skrattar Bia, och barnen har varit lyhörda och intresserade under lektionerna trots hettan utanför.

Bia tycker också att det nu känns hoppfullt vad gäller

språkets framtid. Hon lyfter fram förskolan där de talar älvdalska med barnen som ett gott exempel.

Dessutom har kommunen och Ulum dalska nyligen fått sju miljoner från allmänna arvsfonden för att ta fram utbildningsmaterial på temat, inte minst genom att skapa appar, dataspel, och undervisningsmaterial på älvdalska.

– Man måste hänga med i utvecklingen. Vi får inte bara sitta på kammaren och prata älvdalska. Då försvinner språket snart. Det måste bli något naturligt som finns i barnens närhet och omgivning, säger Bia.

Men appar i all ära – att få tala med personer som Bia Tegnér, Siri Dahlberg, Pell Birgitta Andersson, Kristina Broberg och Bosse Tegnér har ett stort värde det också.

Text & foto
Stefan Rämngård

0250-59 24 25
stefan.ramgard@mittmedia.se